

İZMİR ŞEHİR HASTANESİ HÜKÜMLÜ KOĞUŞU VE SERVİSİ ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/40

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 18/9/2025 tarihli ve 2025/628 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ	1
II. GENEL BİLGİLER	3
A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler	3
B. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	3
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	3
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	8
A. Değerlendirme	8
B. Tavsiyeler.....	8
1. İzmir Şehir Hastanesi Başhekimliğine Yönelik Tavsiyeler.....	8
2. İzmir İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye	9
3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	9

- AİÖK/CPT** : Avrupa İşkence veya İnsanlık Dışı Muamele veya Cezayı Önleme Komitesi
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- para.** : Paragraf
- TİHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması
- vb.** : Ve benzeri

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'ın 1'inci maddesine göre Protokol'ün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 25685 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *“Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri”* başlıklı 14'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir: *“Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.”*

5. Hükümlü koğuşu ve servisi, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol'ün¹ *“Hükümlü koğuşu ve servisi”* başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasına göre: *“Hastane bünyesinde doğrudan güneş alan diğer hasta odaları ile aynı şartları taşıyan, erkek,*

¹ Bundan sonra kısaca Protokol olarak ifade edilecektir.

kadın ve gerekli durumlarda çocuk olmak üzere en az birer odadan oluşan, firara karşı engellilerin bulunduğu, dış güvenliğinin jandarma, iç güvenliğinin ise ceza infaz kurumu personeli tarafından sağlandığı, hükümlü ve tutuklulara yatarak tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri verilmek üzere ayrılan bölümleri” ifade etmektedir.

6. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda hastanelerde yer alan hükümlü koğuşı ve servislerine ziyaret gerçekleştirmek TİHEK’in görev ve yetki alanına girmektedir.

7. Anılan görevin icrası kapsamında, 15/4/2025 tarihinde İzmir Şehir Hastanesi Hükümlü Koğuşı ve Servisine² **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ... ve ... , İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ... ve Uzman Psikolog ile Kurumumuzun talebi üzerine İzmir Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

8. Ziyaret; Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlığı yetkilileri ile yapılan görüşmelerle başlamıştır. Görüşmelerde, TİHEK’in UÖM kapsamındaki görev ve yetkileri, ziyaretin amacı ve yöntemi hakkında bilgilendirme yapılmış; Merkez İdaresinden hastane hükümlü koğuşı ve servisinin işleyişi, mevcut durumu, personel ve hastanede ayakta ve yatarak tedavi olan mahpuslar hakkında bilgi alınmıştır. Görüşmenin ardından sırasıyla hasta odalarına gidilmiş, bu odalarda kalan mahpuslarla görüşme gerçekleştirilmiş ve ortak alanlarda incelemelerde bulunulmuştur. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

9. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ile Başkanlık Makamının 7/4/2025 tarihli ve 49434 sayılı oluruna istinaden 15/4/2025 tarihinde İzmir Şehir Hastanesi Hükümlü Koğuşı ve Servisine gerçekleştirilen izleme ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

² Bundan sonra kısaca Merkez olarak ifade edilecektir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler

10. 2017 yılında hasta kabulüne başlayan İzmir Şehir Hastanesi, İzmir ili Bayraklı ilçesinde yer almaktadır. İzmir Şehir Hastanesi bünyesinde yer alan Merkez ise 2023 yılında faaliyete geçmiştir.

B. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

11. Ziyaret tarihinde Merkezde yatarak tedavisi gerçekleştirilen 19 hasta mahpus bulunmaktadır. Mahpuslar 2 kişilik hasta odalarında tek kişi olacak şekilde barındırılmaktadır.

12. Ziyaret tarihinde Merkezin nezarethane bölümünde ayakta tedavi için ceza infaz kurumlarından gelen hasta mahpus sayısı ise 26'dır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

13. Merkezde yatılı hasta mahpuslar ile günlük ayakta tedavi için gelen mahpuslar farklı bölümlerde tutularak tedavi edilmektedir. Günlük gelen ve ayakta tedavisi yapılan hastalar jandarma gözetiminde Merkezin girişinde yer alan nezarethane odalarında, yatılı hastalar ise infaz ve koruma memurları gözetiminde Merkez içerisinde yer alan hasta odalarında tedavi edilmektedir. Mahpusların nezarethane ve hastane odalarına yerleştirilmelerinde suç tipinin ve cinsiyetin dikkate alındığı öğrenilmiştir.

14. Mahpusların Merkeze sevk ve kabul işlemleri, Protokol'ün 33'ncü maddesi uyarınca yapılmaktadır.³

15. Tedavisi tamamlanarak taburcu olan mahpuslar, tedavi bitiş yazısı ile jandarma personeline teslim edilerek ilgili ceza infaz kurumu müdürlüklerine gönderilmektedir.

16. Protokol'ün 36'ncı maddesi gereğince hasta mahpusun yanına refakatçi kabul edilebildiği⁴, refakatçi kaydı yapılanların yemek hizmetinden yararlanabildiği öğrenilmiştir.

³ Protokol'ün "Hastanelerdeki tedavilerin hükümlü koşullarında yapılması" başlıklı 33'ncü maddesinin birinci fıkrasına göre "Hastaneye sevk edilen hükümlü ve tutuklular, yatarak tedavi edilmeleri gerektiği takdirde, o hastanede bunlara tahsis edilen hükümlü koşullarına yatırılır ve tedavileri burada yapılır. Hastanede hükümlü koşulları olmadığı takdirde, jandarma tarafından gerekli güvenlik tedbirleri alınarak oluşturulacak geçici hükümlü koşullarında tedavileri tamamlanır."

⁴ Protokol'ün "Hasta yakınlarının refakati" başlıklı 36'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre: "Hükümlü koşullarında yatarak tedavileri yapılan hükümlü ve tutukluların yanında, tedaviyi yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun

Ziyaret tarihinde yanında refakatçisi bulunan mahpus olmadığı görülmüştür. Ayrıca Protokol’ün 36’ncı maddesi uyarınca mahpusların yanına ziyaretçi kabulünün de yapılabildiği⁵ ifade edilmiştir.

17. Merkeze girişler hastane otoparkında bulunan ayrı bir bölümden yapılmaktadır. Otopark içerisinde jandarma bekleme alanı oluşturulduğu, günlük ayakta tedavi için getirilen mahpuslardan sorumlu olan jandarma personelinin ring araçlarıyla birlikte bu alanda beklediği ve söz konusu alanda güvenlik kamerası bulunduğu görülmüştür.

18. Servise girişte üst araması yapılmadığı öğrenilmiş, girişte x-ray cihazının bulunduğu ve duyarlı kapıdan geçildiği görülmüştür.

19. Ceza infaz kurumlarından sevk ile günlük gelen ve tedavileri ayakta yapılan mahpusların Merkezin girişinde yer alan nezarethane odalarında tutulmakta olduğu, mahpusların bu alanda tedavi sıralarını ve tedavilerinin bitiminin akabinde ceza infaz kurumlarına sevklerini beklemekte olduğu görülmüştür.

20. Merkezde farklı ceza infaz kurumlarından gelenleri ayrı tutmak amacıyla 3 ayrı nezarethane alanı bulunmaktadır. Her bir nezarethane alanının içerisinde demir parmaklıklarla ayrılmış nezarethane odaları bulunmaktadır. Gerçekleştirilen incelemede 3 kişilik nezarethane odasının 2,79 metrekare ve 4 kişilik nezarethane odasının 3,28 metrekare olduğu görülmüş, odaların boyutlarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun olmadığı anlaşılmıştır⁶. 2 kişilik nezarethane odalarının ise boyutlarının standartlara uygun olduğu görülmüştür.

21. Nezarethane odalarının girişinde odanın hangi cinsiyet grubuna ayrıldığını belirten herhangi bir yazı veya işaretin bulunmadığı görüşmüştür.

22. Mahpusların nezarethane odalarına yerleştirilmelerinde dikkate alınan kriterler (suç tipi ve cinsiyet) sebebiyle nezarethane odalarının doluluklarının orantısız olduğu görülmüştür. Ayrıca, nezarethane odalarının yer aldığı alanın çok sayıda mahpusun bulunması sebebiyle gürültülü olduğu ve yeterli havalandırmaya sahip olmadığı değerlendirilmiştir.

bildirilmesi hâlinde, eşi, annesi, babası, kardeşi, çocuğu, bunların olmaması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakını refakatçi olarak bulundurulabilir.”

⁵ Protokol’ün “Hükümlü ve tutukluların hastanelerde ziyaret edilmesi” başlıklı 39’uncu maddesine göre: “Sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören hükümlü ve tutuklular tedaviyi yapan hekimin uygun görmesi ve Cumhuriyet başsavcılığının izni ile iç güvenlik görevlilerinin nezaretinde ziyaret edilebilir. Bu durumda ziyaretçilerin aranması mevzuat çerçevesinde yapılır.”

⁶ AİÖK Standartları, Nezarethane, CPT/Inf (92) 3, para.43: “Bir polis hücresi (veya bir başka tür gözaltındaki kişinin / mahkûmun kalacağı yer) için makul büyüklüğün ne olduğu zor bir sorudur. Böyle bir değerlendirme yaparken göz önünde bulundurulması gereken birçok faktör vardır. Ancak CPT heyetleri bu konuda genel kuralları belirleme ihtiyacı hissetmişlerdir. Birkaç saatten daha uzun süreli kalışlar için tek kişilik polis hücrelerinin değerlendirilmesinde halen kullanılan (asgari standart değil, arzu edilen düzey olarak görülen) kriterler şunlardır: 7 metrekare civarında, duvarlar arasında 2 metre veya daha çok, tavan ve taban arasında 2.5 metre mesafe olan yerler.”

23. Ziyaret tarihinde 3 suça sürüklenen çocuğun; nezarethane odalarına ayrılan koridorun en sonundaki nezarethane odasına, mahpuslardan ayrı olarak ve kelepçesiz şekilde⁷ yerleştirildiği görülmüştür. Nezarethane odaları arasında duvar bulunmadığı için diğer mahpusların çocukları görebildiği ve temas kurabileceği halde olduğu görülmüştür.

24. Nezarethanelerde bulunan mahpusların kelepçeli olarak tutuldukları görülmüş ve buraya geldikleri andan ceza infaz kurumuna geri döndükleri ana kadar kelepçeli olarak bekledikleri öğrenilmiştir.⁸ Gerçekleştirilen görüşmelerde mahpuslar tarafından yemek yerken ve tuvalete gittiklerinde dahi sürekli olarak kelepçeli halde beklemenin rahatsız edici olduğu ifade edilmiştir.

25. Nezarethane odalarında acil çağrı butonlarının bulunmadığı görülmüştür.

26. Nezarethane odalarının bulunduğu alanda ayakta tedavi için gelen mahpusların kullanımına sunulan içinde gerekli hijyen malzemelerinin bulunduğu 1 adet tuvalet bulunduğu ve tuvaletin engellilerin kullanımı için uygun olmadığı görülmüştür.

27. Ceza infaz kurumlarından günlük olarak getirilen ve tedavilerine ayakta devam edilen mahpusların yemek ihtiyacının getirildikleri ceza infaz kurumu tarafından 1 adet kumanya verilerek temin edildiği öğrenilmiştir. Kumanyaların içeriğinin ceza infaz kurumuna göre değişiklik gösterdiği, genellikle içerisinde yarım litre ambalajlı su ile birlikte sandviç, bisküvi, helva gibi gıdaların olduğu belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde verilen kumanya ve suyun yeterli olduğu ifade edilmiştir.

28. Nezarethane bölümüne getirilen mahpuslar için her ceza infaz kurumu tarafından ayrı kayıtların tutulduğu, yataklı servise ait yatış ve taburcu defteri bulunduğu ve kayıtların düzenli tutulduğu görülmüştür.

29. Merkezde yatılı tedavi hizmeti alan mahpusların kullanıma ayrılan alanda 22 hasta odası bulunmaktadır. Bu odaların bir veya iki kişilik olduğu görülmüş, toplam kapasitenin 30 kişi olduğu belirtilmiştir.

30. Gerçekleştirilen incelemede hasta odalarında yatak bulunduğu ve bazı odalarda kişisel malzemeler için dolap olduğu görülmüştür.

31. Hasta yataklarının arka kısmında acil çağrı butonlarının bulunduğu ve çalışır vaziyette oldukları görülmüştür. Bununla birlikte, ileri derecede hareket kısıtlılığı bulunan

⁷ 15/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 18'inci maddesi: "Çocuklara zincir, kelepçe ve benzeri aletler takılamaz. Ancak; zorunlu hallerde çocuğun kaçmasını, kendisinin veya başkalarının hayat veya beden bütünlükleri bakımından doğabilecek tehlikeleri önlemek için kolluk tarafından gerekli önlem alınabilir."

⁸ 1/6/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin 7'nci maddesi: "Yakalanan veya tutuklanarak bir yerden diğer bir yere nakledilen kişilere, kaçacaklarına ya da kendisi veya başkalarının hayat ve beden bütünlükleri bakımından tehlike arz ettiğine ilişkin belirtilerin varlığı hâllerinde kelepçe takılabilir."

hastaların söz konusu acil çağrı butonlarına, butonların konumu itibarıyla ulaşmakta zorluk yaşayabilecekleri değerlendirilmiştir.

32. Oda içerisinde ayrı bir alanda tuvalet ve banyonun yer aldığı, klozet tipi tuvaletin bulunduğu, tutunma barlarının mevcut olduğu görülmüştür. Mahpuslar tarafından hijyen malzemelerinin kendilerine verildiği ancak saç temizlik malzemesi (şampuan) verilmediği ve kantinden de temin edilemediği ifade edilmiştir.

33. Merkez İdaresi tarafından odalarda yer alan banyolarda 24 saat sıcak/soğuk su olduğu belirtilmiş, görüşülen mahpuslar tarafından bu hususta bir şikâyet alınmamıştır.

34. Hasta odaları ve diğer alanların havalandırma ve ısıtmasının merkezi sisteme bağlı klimalar ile karşılandığı görülmüş ancak bazı odalarda havalandırmanın çalışmadığı anlaşılmıştır.

35. Hasta odalarının doğal aydınlatmasının, oda içerisinde yer alan demir parmaklıklı pencere vasıtasıyla sağlandığı, ayrıca odaların tavanında yapay aydınlatma bulunduğu ve çalışır durumda olduğu görülmüştür.

36. Merkez İdaresi tarafından battaniye, yatak örtüsü, yastık ve nevresim takımı vb. ürünlerin hastane yönetimi tarafından temin edildiği, bahsi geçen ürünlerin ihtiyaç oldukça değiştirildiği belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından hasta odalarında yapılan incelemelerde bazı odalarda söz konusu ürünlerin temiz olmadığı görülmüştür.

37. Hasta odalarının her gün temizlendiği ayrıca ihtiyaç olması hâlinde gün içinde de temizlendiği ifade edilmiştir. Gerçekleştirilen incelemede bazı odaların temiz olmadığı ve bir önceki günden yemeklerin bulunduğu görülmüştür.

38. Görüşülen mahpuslar ve hastane yönetimi tarafından kişisel çamaşırların hastane bünyesinde yıkanmadığı, ziyaretçi tarafından ya da ceza infaz kurumundan getirilen temizleri ile değiştirildiği öğrenilmiştir.

39. Merkez içerisinde duman detektörü, yağmurlama sistemi ve yangın alarm butonlarının bulunduğu görülmüştür.

40. Merkezde yatılı tedavi gören mahpuslara günde 3 öğün yemek verildiği, özel beslenme ihtiyacı olanların yemeklerinin ise hekim ve diyetisyen tarafından değerlendirilerek hasta mahpusun durumuna uygun olarak verildiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, yemeklerin sağlık durumlarına uygun bir biçimde temin edildiğini ifade etmiştir.

41. Mahpusların içme suyu ihtiyacının öğünler ile birlikte verilen ikişer bardak ambalajlı su ile karşılandığı ve talep edilmesi halinde ilave suyun temin edildiği belirtilmiştir. Görüşülen mahpuslar tarafından su miktarının yeterli olduğu ifade edilmiştir.

42. Merkezde kantin bulunmamaktadır. Hasta mahpusların kantin ihtiyaçlarının dilekçe ile talep edilmesi halinde ilgili ceza infaz kurumundan temin edildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, ceza infaz kurumu ile gerçekleştirilmesi gereken idari prosedürler nedeniyle sürecin uzaması sebebiyle kantin imkânından faydalanmakta zorluk yaşadıkları ifade edilmiştir.

43. Merkez İdaresi tarafından mahpusların tıbbi kayıtlarının elektronik ortamda Hastane Bilgi Yönetim Sisteminde tutulduğu, söz konusu kayıtlara erişim bağlamında kişisel verilerin gizliliği ve bilgi güvenliği hakkındaki güncel mevzuat hükümlerinin uygulandığı ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan inceleme neticesinde ilgili kayıtların düzenli bir şekilde tutulduğu görülmüştür.

44. Merkezde ilaç ve tıbbi malzeme sarf deposunun bulunduğu görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan inceleme neticesinde ilaçların yeterli miktarda ve kullanıma uygun olduğu ayrıca acil müdahale arabasının da mevcut olduğu görülmüştür.

45. Merkez içerisinde 2 adet ankesörlü telefon bulunduğu görülmüştür. İdare tarafından yatarak tedavi olan mahpusların yakınları ile mevzuat kapsamında haftalık 10 dakika telefon ile görüşme haklarının olduğu belirtilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde telefonla görüşme hususunda herhangi bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

46. Mahpusların aileleriyle görüşmeleri için Cumhuriyet Başsavcılığı ve hekim izni gerektiği⁹, izin verilmesi halinde 30 dakika yüz yüze görüşme planlandığı belirtilmiştir. Mahpuslarla görüşme gerçekleştirmek için hastaneye gelen ziyaretçilerin koridorda, personelin duyamayacağı uzaklıkla görüşme yaptığı görülmüştür. İncelenen kamera görüntülerinde hastaların yakınlarıyla en az 30 dakika görüşme gerçekleştirdiği anlaşılmıştır.

47. Merkezde müstakil bir avukat görüşme odasının bulunmadığı görülmüştür. Mahpuslarla görüşme gerçekleştirmek için hastaneye gelen avukatların koridorda, personelin duyamayacağı uzaklıkla görüşme yaptığı incelenen kamera kayıtlarından anlaşılmıştır.

48. Merkezde gece görüş özelliği bulunan ve 7 gün 24 saat esasına göre kayıt yapan kapalı devre sistemi mevcut olan 34 adet güvenlik kamerası bulunduğu, kamera görüntülerinin 2 aya kadar geçmişe dönük izlenebildiği ve mahremiyet açısından hasta odalarında güvenlik kamerasının bulunmadığı görülmüştür.

⁹ Protokol'ün "Hükümlü ve tutukluların hastanelerde ziyaret edilmesi" başlıklı 39'ncü maddesine göre "Sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören hükümlü ve tutuklular tedaviyi yapan hekimin uygun görmesi ve Cumhuriyet başsavcılığının izni ile iç güvenlik görevlilerinin nezaretinde ziyaret edebilir. Bu durumda ziyaretçilerin aranması mevzuat çerçevesinde yapılır."

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

49. TIHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Merkez personeli tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Merkez personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. İzmir Şehir Hastanesi Başhekimliğine Yönelik Tavsiyeler

50. Nezarethane odalarının ulusal ve uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi, bu süre zarfında odalara boyutlarına uygun sayıda kişinin yerleştirilmesi,

51. Nezarethane odalarının bulunduğu alandaki havalandırma, gürültü ve kalabalıklaşma sorunlarının çözümü hususunda gerekli çalışmaların yapılması¹⁰,

52. Nezarethane odalarının girişine odanın hangi cinsiyet grubuna ait olduğunu gösterir bir tabela veya işaret konulması,

53. Çocuk mahpusların diğer mahpuslarla sözel veya muhtemel fiziksel temasını önlemek amacıyla ayrı bir bekleme alanı oluşturulması,

54. Nezarethane odalarına acil durum butonu yerleştirilmesi¹¹,

55. Tuvaletlerin engelli bireylerin kullanımına uygun hale getirilmesi,

56. Mahpuslara gerekli temizlik malzemelerinin verilmesi,

57. Hasta odalarında yer alan acil çağrı butonlarının ileri derecede hareket kısıtlılığı bulunan hasta mahpusların da kolaylıkla ulaşabilecekleri bir şekilde konumlandırılması veya uzaktan kumanda ile kullanılabilecek imkâna kavuşturulması,

¹⁰ Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Rules), Kural 24: “Mahpuslara sağlık hizmeti sağlanması devletin bir sorumluluğudur. Mahpuslar, toplumda mevcut olan sağlık hizmet standartlarına sahip olmalıdır ...”

¹¹ AİÖK, AİÖK Standartları, CPT/Inf (2002)15-part, para. 48: “Polis nezaretindeki kişilerin her zaman nezaret görevlileriyle kolayca temasa geçebilecek durumda olmasını sağlamak için gerekli önlemler alınmalıdır. CPT heyetleri bazen, polis hücrelerinin polis memurlarının normalde bulunduğu ofislerden veya masalardan uzak olduğunu ve gözaltındaki kişilerin polis memurlarının dikkatini çekebilecekleri herhangi bir imkâna (örneğin çağrı sistemi) sahip olmadığını gözlemlemiştir. Bu şartlar altında, çeşitli olaylara (gözaltındaki tutulanlar arasında şiddet, intihar girişimi, yangın, vs.) zamanında yanıt verilememesi olasılığı oldukça yüksektir.”

58. Havalandırmanın çalışmadığı odalara ilişkin gerekli çalışmanın yapılması,¹²

59. Battaniye, yatak örtüsü, yastık ve nevresim takımlarının belirli periyotlarla değiştirilmesi,

60. Hasta odalarının temizlenme sıklığının arttırılması,

61. Mahpusların kişisel çamaşırlarının yıkanması için çamaşırhanenin oluşturulması,

62. Müstakil avukat görüşme ve ziyaretçi görüşme odalarının oluşturulması

hususları tavsiye edilmektedir.

2. İzmir İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

63. Nezarethane odalarının kilitli tutulduğu ve güvenliğin demir parmaklıklarla sağlandığı göz önüne alındığında, mahpusların nezarethane odalarında kelepçesiz olarak tutulmaları hususunun değerlendirilmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

64. Yatarak tedavisi devam eden mahpusların kantin ihtiyaçlarının daha hızlı karşılanması için gerekli çalışmaların yapılması

hususları tavsiye edilmektedir.

¹² AİÖK Standartları, CPT/İnf (2002) 13, para.47; “Bütün polis hücreleri, içinde bulundurulacak kişi sayısına göre makul büyüklükte olmalı ve gerekli ısklandırma (uyku süresi hariç, okumaya yetecek kadar ısk) ve havalandırma şartlarına sahip olmalıdır; tercihen hücrelerde doğal ısk olmalıdır.”